

عنوان مقاله:

همراهی توام چند ویروئید مرکبات با علائم بیماری های پسروروز و نقش حلقوی در مرکبات استان مازندران

محل انتشار:

فصلنامه بیماریهای گیاهی، دوره 48، شماره 3 (سال: 1391)

تعداد صفحات اصل مقاله: 2

نویسندگان:

سید محمد علوی - نویسنده

حشمت اله رحیمیان - نویسنده

خلاصه مقاله:

مرکبات از محصولات باغی مهم و استراتژیک در کشاورزی ایران به شمار می آید. در بین استان های مرکبات خیز ایران، استان مازندران بیشترین سطح زیر کشت مرکبات (حدود ۱۰۰ هزار هکتار) و تولید و تنوع ارقام را به خود اختصاص داده است. تنوع ارقام وارداتی از یکسو و تکثیر پیوندی نهال ها از سوی دیگر موجب بروز و انتشار بیماری های متعددی در این منطقه شده است به طوری که علائم بسیاری از بیماری های ویروسی و شبه ویروسی در باغ های مرکبات آن مشاهده گردید. با وجود این، عوامل احتمالی برخی بیماری های شبه ویروسی نظیر نقش حلقوی (citrus ring pattern) در مرکبات مازندران نامعین مانده و به کارگیری پیوندک های گواهی شده عاری از بیماری چندان مورد توجه عموم قرار نگرفته بوده است. اما در یک دهه اخیر با شروع انتقال ویروس تریستزا توسط شته در مازندران، تمایل باغداران این منطقه به استفاده از پایه های متحمل به تریستزا خصوصا پونسیروس (*Poncirus trifoliata*) و دورگه های آن نظیر سیترنج (*Citrus sinensis* × *P. trifoliata*) و سیتروملو (*P. trifoliata* × *C. paradisi*) و هم چنین استفاده از منابع پیوندک عاری از بیماری (بالاخص ویروس تریستزا) افزایش پیدا کرده است. در سوی دیگر، برخی باغداران و تولیدکنندگان نهال های مرکبات نسبت به اثر ویروئیدهایی که تاکنون در ارقام مرکبات بر روی پایه نارنج بی اثر یا بی ضرر مانده اما در پایه های پونسیروس و دورگ های آن سبب کاهش اندازه و میزان محصول می گردند نگران گردیده اند. بررسی های مقدماتی انجام شده در زمینه ردیابی ویروس پسروروز مرکبات در درختان دارای علائم نقش حلقوی و پسروروز در شرایط باغ و در گیاهان پیوند شده در گلخانه نتایج مثبتی در پی نداشته و محصول اختصاصی مربوط به ویروس پسروروز مرکبات با PCR قابل تکثیر نبوده است. با توجه به اهمیت موضوع، به منظور ردیابی ویروس و ویروئیدهای مولد یا همراه بیماری های پسروروز (*scaly bark psorosis*) و نقش حلقوی مرکبات، پیوندک هایی از شاخه های آلوده نارنگی انشو (*C. unshiu*, *Satsuma mandarin*) تهیه و روی نهال یکساله بالنگ اتراک (*C. medica*, *Etrog*) رقم ۸۶۱-S۱ Arizona و گیاه دوساله پرتقال ناف دار واشنگتن (*Washington navel*) که بر روی پایه نارنج تکثیر شدند پیوند زده شد. گیاهان پیوند خورده در شرایط گلخانه با دمای ۲۲-۳۰ درجه سلسیوس نگهداری و به صورت ماهانه جهت مشاهده علائم بازبینی می شدند. علائم نقش میخی در برگ های همه گیاهان پیوندخورده با منبع پیوندک آلوده به پسروروز بعد از گذشت یک تا سه ماه مشاهده شد. رگبرگ روشنی و خمیدگی برگ در نهال های بالنگ اتراک آلوده شده با پیوندک های نقش حلقوی مشاهده گردید. نهال های پرتقال مایه زنی شده با بیماری نقش حلقوی نیز نقوش خطی و حلقوی را پس از گذشت چهار سال از زمان پیوند زنی نشان دادند. بعد از حدود یکسال، نمونه های آر ان ۱ از بافت های آلوده شده نهال های پرتقال و بالنگ اتراک با استفاده از ماده تریازول (*TRIZOL*, *Invitrogen*) استخراج و در واکنش زنجیره ای پلیمرز با نسخه برداری معکوس با استفاده از آغازگرهای اختصاصی ویروئیدها و ویروس پسروروز مر ...

کلمات کلیدی:

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1436577>

